مواد متنوعه

(لوندره‌نك حيوانات باغچه‌سی)

بر قاچ هفته مقدم، لوندره حيوانات باغچه‌سنه، آفريقانك جهت غربيه‌سنده و انكلتره‌نك زير اداره‌سنده بولونان (سی‌يرراله‌ئون) مستعمكاتندن كچ بر دينی شامپانزه مايمونی كونده‌رلمشدر. شيمدی‌يه قدر، حيوانات باغچه‌سه بو نوعدن فرق قدر نونه واصل اولمش ايسه‌ده، همان كافه‌سی يولده خسته‌لنمشلر و هوانك شدتنه تحمل ايده‌مه‌ه‌رك، بر قاچ كون ايچنده ترك حيات ايله‌مشلردر. بوندن تقريباً اون يدی سنه اول بر مايمون اوچ سنه ياشاييله‌بيلمشدر. شيمدی بو دينی مايمونك قفسنه متصل محلده، ديكر بر مايمون بش سنه‌دنبری بر حيات بولونمقده‌در. ايشته بو ايكی مستثنا تصادفه، بو شمپانزه‌ی‌ده علاوه ايتمك لازمدر، زيرا، لوندره‌ده كلنجه‌يه قدر هيچ خسته‌لنمادن باشقا، نشئه‌سی‌ده غائب ايتمه‌مشدر. كنديسی يك كنج، يعنی اون-كر آياقدر. سنه‌يه صحتی مساعد اولديغی ايچون، بكجيلر كنديسنه لاقيد باقدقلری حالده، حياتی محافظه ايديله‌جكی مأمولدر. بو كونه كلنجه‌يه قدر، تحويل هوادن متأثر و مضطرب اولماديغی قوشمه‌سندن، قفس ايچنده صچرايوب بكجيسنه حتی سيوجيلرينه بيله انواع تقليدلر، مسخره‌لقلر ياپه‌مسندن آكلاشيليور. شامپانزه حقنده دسترس اولابيلديكمز معلومات، مسموعاته مستند وزنجيلرك اخباراتی‌ده محتدن بعيد اولديغندن بوحيوانلره اولدقچه، فن نقطهٔ نظرندن يك چوق استفاده ايديله‌جكی بديهدر.

* * *

(برلينده مكاتب)

برلينده موجود مكاتب ابتدائيه‌نك مقدارينه دائر اخيراً بر جدول نشر ايدلمشدر. اشبو جدولدن آكلاشيلديغنه كوره، برلينده اليوم يوز دوقسان دوقوز مكتب ابتدائی موجود بولونمقده‌دركه — يوز دوقسان بردير كشور طرفندن اداره اولونيور. بو مكاتبده بولونان معلملرك عددی ايسه ٢٠٥٢، معلمه‌لرك مقداری‌ده ٩٨٠، بالغ اولديغی كبی، هيئت تدريسيه اعضاسی، هر سنه يوز ايله يوز يكرمی زياده‌سنده تزايد ايديور.

* * *

(استريديه قابوقلری)

آمريقانك نويورق شهرنده استريديه صرفياتی عمالك سائره‌دن دها كليتلی اولديغندن، يونك اخذ واعداسيله مشغول اولانلر تصل مستفيد اوليورلر ايسه، قابوغندن‌ده شهر مذكور ارباب صنايعی استفاده ايتمكده‌در.

لوقاطه‌لردن، اولردن مزيله‌لره‌دوكيلن استريديه قابوقلری كمال اهتمام ايله طوپلانه‌رق كيرمج اوجاغنه كونتريلور، اوراده بر قات قابوق اوزه‌رينه بر قات‌ده كومور طوزی قونوب بويله‌جه ايستيف ايدلدكدن صوكره اوجاقده ياقيلير.

بو عمليات طبخيه نتيجه‌سنده، قابوقلر-سوته‌مش كيرمج حالی كسب ايتمكله ميدان اخذواعطايه وضع اولونوركه — بو ماده هم غازلرك تصفيه‌سنده، هم‌ده صابون اعمالنده قوللانيلديغی كبی، تارلالرده كوبره يرينه‌ده استعمال ايديلير.

* * *

(چينده تحف بر عادت)

چينده اويله غريب عادتلر واردركه — باشقه بر مملكتده آرانوب‌ده بولونماسی يك كوچدر. از جمله هر آيك اون بشنده، شمسك هنكام طلوعنده كنج قيزلر (يان يان) طاغلك اوزه‌رينه چيقارلر، هر بری النده بولوندير ديغی انجی بوش بر چكمجه‌يی مناسب بر زمانده طاغك اتكنه بر قيرلر. تأهل ايتمك آرزوسنده بولونان دليقانلی‌لر، وقت ظهرده كنديلرينه ايچه بر چكی دوزه‌ن ويردكدن صوكره عين زيارتده بولونوب هر بری مذكور چكمجه‌لردن برينی انتخاب ايله يرلرينه عودت ايده‌رلر. چكمجه‌لرك صاحبلری اولان قيزلر كنديلرينی طانيتديررلر. مذاكرات لازمه‌نك جريانی متعاقب، چكمجه‌يی انتخاب و قبول ايتمش اولان دليقانلی ايله قزك نكاحلری عقد اولونور.

* * *

(صنعی ياغمور)

آمريقاده صنعی بلوطلر احداثيله ياغمور حصوله كتورمك اوزره بر قومپانيه تشكل ايدرك ايجاب ايدن جفتلكلره آبونمان صورتيله ياغمور تداركنی تعهد ايتمش وهر آبونه بدلی يكرمی بش بيك فرانق تعين ايله‌مشدر.

شو قدركه شو آبونه بدلنك تأديه‌سی ياغمورك تدارك و اعطاسندن صكره وقوع بوله‌جق ايمش.

* * *

(قوای خمسه‌نك درجاتی)

فقرهٔ آتيه، مشاهير طبيعيوندن موسيو (رالله)نك آرتنده كورولمشدر:

« انسانلرده قوللانه برنجی، قوهٔ ذائقه ايكنجی، قوهٔ باصره اوچنجی، قوهٔ سامعه دوردونجی، قوهٔ شامه بشنجی، دورت آياقلی حيواناتده قوهٔ شامه برنجی، قوهٔ باصره ايكنجی، قوهٔ ذائقه اوچنجی، قوهٔ سامعه دوردونجی، قوهٔ لامسه بشنجی، طيورده قوهٔ باصره برنجی، قوهٔ سامعه ايكنجی، قوهٔ لامسه اوچنجی، قوهٔ ذائقه دوردونجی، قوهٔ شامه بشنجی درجه‌ده‌در. »

* * *

(بر كلبك مجموعه‌سی)

لوندره‌ده نشر اولونان بر انكليز غزته‌سی، خزائن لايعدده مالكنه مشهور انام اولان لورد (روچيلد)ك اخيراً بارون (فلده‌ر) نامنده‌كی ذاتك كلبك مجموعه‌سنی ٥,٠٠٠ انكليز ليراسنه يعنی ١٢٠,٠٠٠ فرانقه اشترا ايله‌ديكی بيان وموميا ايله بارونك بو مجموعه‌نی بويله دون بر قاته صاتيشی وقاتندن صوكره محو اولماسی قورقوسندن ايلری كلديكی علاوة درميان ايله‌يور.

* * *

قيريق چينی، پورسلين وبللورلری يابشديريله‌بيلمك ايچون غايت قوتلی بر طونقال كشف اولونمشدر.

بو طونقال، بويوك سوموكلی بوجكلرك جسملری نهايتنده‌كی حوصل ايچندن استحصال ايديلن جلاتينه مشابه بر ماده‌در. صورت استعمالی قيريلان چينی ويا پورسلين وياخود بللور پارچه‌لری ارانسه مادهٔ مذكوره‌دن بر مقدار سوريله‌رك يكديكرينه ربط ايدوب قورتمقدن عبارتدر.

* * *

آمريقاده فيل آتنك، آت آتندن دها لذيذ ومقوی اولديغی ادعا ايدن اصحاب املاكدن بری، بويوك بر چفتلك احضار ايده‌رك فيل تشديريه‌جك ايمش!

* * *

(رومانياده چوقولانه صرفياتی)

الك زياده چوقولانه صرف اولنان مملكتلردن بری‌ده رومانيادر.

شمدی‌يه قدر مملكت مذكوره‌ده صرف اولنان چوقولانه‌نك قسم اعظمی اسويچره‌دن كلمكده اولديغی حالده اليوم فرانسه چوقولانه فابريقه‌لری اسويچره‌يه تفوق ايدرك رومانيا ايله يك چوق معاملاته بولنيورلر.

اهالينك بيوك بر قسمی چوقولانه‌يی صيجاق صوده‌اريده‌رك قهوه، سوت وچای يرينه ايچمكده‌در.

WERTHER

PAR

GŒTHE

ورتر

محرری: آلمانيا مشاهير شعرا وحكماسندن: كوته

مترجمی: ابن الكامل: محمد عبدالرحمن

مابعد:

بو فكر، زياده‌سيله قلبمی تعذيب ايديوردی. آقشام اوستی راهبك خانه‌سنه عودتله، بر آز سود ايچمك ايچون سفره‌يه اوتورديغمز وقت، عالمك حظوظات ومزاحندن بحث ايديلمكه باشلانيلينجه، نشئه‌سزلك حقده‌كی افكاريمی بيان ايتمكدن كنديمی بر دورلو منع ايده‌مه‌يه‌رك، شو سوزلری سويله‌دم:

« اكثريا — غم آكين كونلريمزه نسبتاً، يك آز مسعود كونلره مالك اولديغمزدن شكايت ايديورز. ظنمجه يك چوق دفعه‌لر — حقمز اولارق شكايت ايديورز. اكر قلبمز — هر كون قدرت معظمه‌نك بخش ايتديكی شطارتدن استفاده‌يه آماده اولسه ايدی، ظهوره كله‌جك الملری تحمل ايتمكه مقتدر بولوناجق ايدك. »

راهبك زوجه‌سی سوزه باشلاوب: — قلبمز، يد اقتدارمزده دكل، بر چوق شيلر، وجودك محتده بولونماسيله حاصل اولابيلير. بعض كره، هوانك تحوليله وجود راحتسز بولونور. ايشته او وقت، انسان هيچ بر شيدن محظوظ اولاماز.

دبه‌رك،

— دوغری سويله‌يورسكز، فقط، بو صورتده نشئه‌سزلكه برخسته‌لك كبی باقوب، وسائط تداويسنی آرامالی‌ييز.

طرزنده جواب ويردم.

لولوت، بو جوابمی تصديق ايتدی:

— اوت، بونی ياپمق ايچندن پك ايی كلير. بن بونی تجربه ايله‌بيليورم. بعض كره بنی بر شی متأثر ايدوب، قلبم بر كدرك تحت تضييقنده قالاجغی زمان، بردن باغچه‌يه قوشارم، بر ايكی شرقی چاغيرديغم كبی، اولانجه كدرمك زائل اولديغنی حس ايده‌رم.

— تمام! بنم‌ده دينك ايسته‌ديكم بو ايدی. نشئه‌سزلك عادتا تنبلك كيدر. هله، طبيعتمزك زياده‌سيله ميال بولونديغی بر تنبلك وار. بونكله برابر، او تنبللكدن تورتولمق ايچون، كندی كنديمزی تشجيع ايتمك قوتنه مالك بولونور ايسه‌ك، ايشلريمزی — هم سهولتله ياپار، هم‌ده سی‌ده، حقيقی بر محظوظيت بولورز.

فرده‌ده‌ريك، بنی — متقيدانه ديكله‌يوردی.

كنج آدم، فكرلريمه اعتراض ايله، انسانك ارادەسی — يد اختيارنده اولماديغنی، حسياتی اداره ايده‌مه‌ديكنی — سويله‌دی.

عقيده‌ده شو سوزلرله مقابله ايتدم:

— مقصدمز، خوشه كيتمه‌يی بر احتياسدن بحث ايتمكدركه — هر كس تأثير غم آكيندن قورتولمق ايسته‌ديكی حالده، غيرت شخصيه‌سنی تجربه ايتمه‌مش ايسه، نه درجه موفق اولابيله‌جكنی تعيينده متردد قالير. شبه‌سز، بر خسته — كمال ندامه آرزو ايتديكی صحت وعافيته مظهر اولمق ايچون، طبيبلرك رأيلرينی صورار، توصيه ايتديكلری وله رس پرهيزی، ويرديكلری آجی علاجلری آصلا رد ايتمز.

اختيارك، مصاحبه‌مزه اشتراك ايتمكه چاليشديغنی كورديكم كبی، سعی يوكسلديرك، علاوه ايتدم:

— معبده‌ده، برچوق دنام خنده، وعظ ايديلير؛ فقط، هيچ بر وقت نشئه‌سزلكه داثر وعظ ايديلديكنی ايشيتمه‌دم.

— بونی، شهرلرده وعظ ايدنلر ياپاميايدر. كويلولر، نشئه‌سزلكی آصلا طانيمازلر، بونكله برابر، آرا صيرا بوراده‌ده اويله بر وعظ ايديلمش اولسه، احتمال فائده‌دن خالی قالماز. هيچ اولمازسه، زوجه‌م ايله حاكم افندی ايچون بر درس اولمش اولور.

بو سوزلرينه، هر كس كولديكی كبی، كنديسی‌ده — اولانجه نشئه‌سيله كولمكه باشلاياراق، مكالمه‌مزك آرقاسنی بر آز وقت كسن بر اوكسوروكی كلينجه‌يه قدر دوام ايتدی.

كنج آدم، يه اعتراضه باشلادی:

— نشئه‌سزلكی ذمايمدن عد ايديورسكز. ظن ايده‌رسم، ايشی افراطه واردريريورسكز.

— آصلا! كنديمزی، مجاورلريمزی هر نه شی اضرار ايده‌رسه، بو اسمه مستحق اولور. بزی — متقابلاً مسعود اولمقدن محروم ايتمسی كفايت ايتمزمی؟ يكديكرلريمزی — اعماق قلبمزده حس ايده‌بيله‌جكيمز محظوظيتدن‌ده محروم ايتمكمی چاليشاجغز؟ بكا — نشئه‌سز بر آدم كوسته‌ريكركه — يانی باشنده كيلرينك مسرتی اخلال ايتمكسزين، نشئه‌سزلكی ستر ايده‌بيلوبده، آمدن — يالكز كنديسی متأثر قالش اولسون. نشئه‌سزلكيمز، اكثريا — حالمزدن عدم خشنودينه انضمام ايدن واهی بر غرورمدن تولد ايتمزمی؟ بر طاقم مسعود آدملر كورور، اوزه‌رلرنده هيچ بر حقمز يوق ايكن، سعادتلرينی چكمه‌مكه قالقيشيرز.

لولوت، بو سوزلری سويله‌ركن اظهار ايتديكم شدته تبسم ايتدی. فرده‌ده‌ريك كوزلرنده كورديكم برايكی داملا ياش، سوزلريمی تعقيب ايتمكه تشويق ايتدی.

— لعنت او عاشقه كه — بر قلب اوزه‌رنده اولان نفوذنی سؤ استعمال ايده‌رك، متلذذ اولابيله‌جكی محظوظيتلردن محروم ايده‌ر. بويله بر معتسف — مشؤم بر معامله‌سيله تسميم ايده‌جكی محظوظيتمزی، نه قدر تعطفلر، نوازشلر ايتسه، يه آصلا تضمين ايده‌مز!

بو اثناده قلبم، حسيات ايله مالامال ايدی. بيكلرجه خاطرات روحمی تضييق ايتمكه باشلاياراق، كوزلريمی — بر طغيان دموع استيلا ايتدی.

مابعدی وار.

Hakkı Tarık Us Koleksiyonu Süreli Yayınları